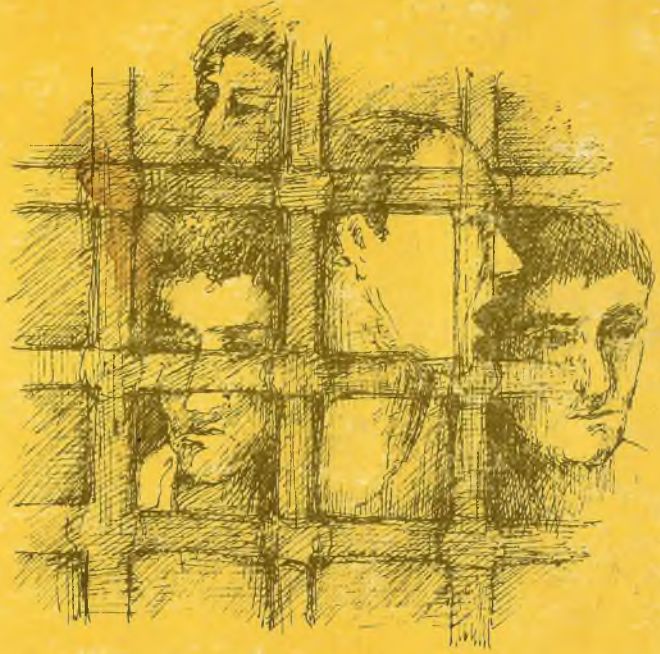

Hollanda Şiir Forumu Ödülü

MÜEBBET TÜRKÜSÜ

Nevzat Çelik

BASKI

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sunu	7
Yaşamak Ağrısı	14
Güneş Gibi	15
Öğüt	16
İçeri	17
Diyarbakır Ölüleri	18
Ne Fayda	21
Tahliye Olan	23
Mümkünüm Yok	27
Bahar Ağrısı	29
Müebbet Türküsü	31
Maceram	48
Çiçek Gibi	50
Hepinizin Olsun Bu Şiir	54
Kuşlardan Önce Kalkan	55
Çocuk	56
Suç	57
Ellerin Müebbet	58
Anneler Günü	59
Sen Büyü	60
Hasretin Müebbet	64
Hırsızlama	66
Sanki Sen	67
Uykusuz	68
Bulutları Kıvrıcık	69
Güz	71
Merak	75
Kanat Çırpa	76
Kitap Türküsü	85
Yaşıyorum	137
Af	138
Kesin Uyak	139

ALAN YAYINCILIK : 83
Çağdaş Edebiyat Dizisi : 23

MÜEBBET TÜRKÜSÜ
Nevzat Çelik

Kapak ve Desenler: Nural Birden
Birinci Baskı: Mayıs 1987
Dördüncü Baskı: Haziran 1987
Altıncı Baskı: Eylül 1987
Dizgi: Yaylacık Matbaası
Baskı: Gül Ofset
Kapak Düzeni/Baskı: PANO/Orhan Ofset

Başmuhasip Sk. Talas Han
No: 302 Çağaloğlu/İSTANBUL

Nevzat Çelik

MÜEBBET TÜRKÜSÜ

ÖNSÖZ

Elinizdeki bu kitap anadan doğma şair Nevzat Çelik'in ikinci türküsü. Birinci türkünün adı Şafak Türküsü'ydü. Umudun şafağına, şafağın umuduna bel bağlamış bir içler acısı hapislik yaşamının türküsüydü. Bu kitabınsa adı yine türkü: Müebbet Türküsü. Neden türkü? Türkü yüzyıllardan bu yana, bağı yanık Anadolu insanımızın, aşkını, özlemini, daha çok derdini, sıkıntısını, acısını, çilesini dile getirmek için başvurduğu, öyküler, fıkralar, masallar dışında, başlıca anlatım yoluydu. Nevzat Çelik de, dört duvar arasında geçen sekiz yıllık çileli yaşamını türküyle dile getirmeyi seçmiş, türkünün bir çılgılık olduğu bilincini içine, yüreğine sindirerek.

1984 yılı Akademi Şiir Ödülünü kazanan Nevzat Çelik, daha yirmiyedisinde. Sekiz yıldır hapiste, dört duvar arasında, henüz sonuçlanmamış bir davanın sanığı olarak. İlk şiir denemesine 1981'de başlamış, altı yıl öncesinin, dilde olsun, içerikte, anlatımda olsun, olağanüstü bir birikimiyle.

Gerek Şafak Türküsü'nde olsun, gerek Müebbet Türküsü'nde olsun, Nevzat Çelik, bilinmez hangi mucizeyle, Ahmet Arif'ler gibi, prangalara vurulmuş özgürlük aşkının türküsünü, Nazım Ustanın, diline, yetkisine, yeteneğine, sevdalı bulutlarına, bir burgu gibi içe işleyen sıcak, tatlı lirizmine yaraşır bir düzeye ulaşmış.

Nevzat Çelik'in tüm türküleri direnç türküleridir, yaşamak ağrısını dile getiren. Onun şiirleri, Can Yücel'in deyimiyle, «bir ok yazısıdır, büyük bir gerilimin bütün öfkesini ve sevgisini seferber ederek kaleme alınmış, doğaçtan ve kendisi doğal olan bir olay» niteliğindedir.

Nevzat Çelik, Şafak Türküsü'nde şunları söylemek istemişti kısaca: «Bir yanda yangın vardı, bir çağ yangını. Herkese şu ya da bu oranda bir pay düşüyordu bu yangından. Kıyısında, köşesinde yananlar vardı. Bir de tam ortasında yananlar! Ben, yangının tam ortasında, hem de hiç yakınmadan yananları, etiyle, kanıyla, özlemleri, kavgaları ve umutlarıyla duyurmak istedim» (Şahap Balcıoğlu ile söyleşi).

Nevzat Çelik'in şiirle kavgası 1981'de başlamıştı. Buna, şiirle kavga yerine, şiir yoluyla kavgam dese daha iyi olurdu. Bu kavganın 1984 başına kadar süren evresinde ürettiği şiirlerin, ikinci bölümü oluyor Müebbet Türküsü.

Sekiz yıldır çevresi duvar, demir ve plastik olan şairin, duvarları aşip bizlere ulaşan yaşama tutkusu, kendi büyüklüğünde bir hüznü de getiriyor beraberrinde. Acıları sızıları usul usul kanarken, sevinçleri, suskunluğu aşip sesini duyuruyor. Hüznü öne çıkarmamaya çalışarak, asıl olan yaşama sevincini dile getirmeye çalışıyor. Başarıyor da bunu.

Hapiste insan, yurdundan ve dünyadan uzak, ama yine de yurduna ve dünyaya yakındır «kan tadı gibi bir şey ağzında» durmadan dolanır.

İşte, bu kan tadını bulacaksınız Müebbet Türküsü'nde.

Vedat GÜNYOL

SUNU

I

güneşi hiç görmedim pencерemde
ne ay doğdu geceme ne bir yıldız
hem sıkış sıkış hem çöl kadar ıssız
beş yıldır bir şeyler soluyor içimde

İİ

dal olsun diye kusa uzattımdı kolumu
omuzlarıma kadar ekmek ufaladımdı
yanlıp da bir kez bile konmadı
inip üç adımda bitirdim yolumu

evet üç adımda bir tokat
gibi çarptı yüzüme duvar
dibine çöküp avuçlarımı açtım fakat
hangisine sapsam ne çok yol var

el eli çoğaltmayınca bir yerde
uçurumlaşıyor avuç çizgisi de
tek başıma yürüsem şimdi
barbaros bulvarı'ndan beşiktaş'a
bir vapura binsem ya da motora
—kaptan dumen kır üsküdar'a—
düşteki gibi ansısam birden
koyun gibi yatırılıp kazınmış saçım
ayakkabısızlığım. pantolonsuz bacaklarım
içinizde .aykırı bir yaşamım ben
ihbar polis filan. güvertede tutuklanmadan
balığın üstüne martının altına
yarı yolda kaldırıp gövdeyi atsam
bulurdum kendimi ayaklarımın dibinde
beş yıldır bir şeyler sürükleniyor içimde

yıllarca mektupsuz kitapsız bırakıldım
bir elimle yazdıklarımı
okudum diğer elimde
beş yıldır beş koca yıldır
bir şeyler kopuyor içimde

III

şortum ve şıpidık tokyalarımınla gördünüz
beni haydarpaşa hastane girişinde beklerken
güneş yanığı teninize renk renk giysilerinize bakarken
uzun zincirlerle bağlı kollarımı süzdünüz

imgeleminiz hemen de devindi
—deli bu deli—
yüzdeki buruşmadan
duymasa da anlıyor insan
biraz kötücül biraz acımaklı
baktınız yüreğimi şaşırdım
dürterek birbirinizi
gizliden fısıldaştınız

sıkıca kavranıp kollarımdan
özenle geçirildim aranızdan
—sizi mi koruyorlardı beni mi bilmem—
çocuklarınızı kaparak çamurmuşum
gibi sıçradınız iki yanıma
ama soru sorandır çocuk-baba
anne kim neden bu amca...
bir çift dikenli tel yumağıydı gözlerim
ağlayamadığımca ağladım yanınıza

IV

gün batınca çocuklar erkenden
masallarını dinlemeden derin bir uykuya
bir yunus dalıp çıkıyormuş gibi suya
kalkıyorlar gözlerinde yıldız gülerken

bendim öpen bendim silen
anne diye üşüyen korkularını
ellerimle şafak, yangını yıldızları
bendim gözlerine koyup giden

sabah bir parça da anneler
beni öpüyorsunuz
bilmeden tadımı taşıyorsunuz
günboyu sıcacık dudaklarınızda

yaslandığınız ağaçta benim sırtım
çiğniyorsunuz sokakta ayak izlerimi
kokladıkça açan güzelim çiçeği
ansıyın bir zaman yakama taktım

geçerken kulaklarınıza uğultular geliyordur
evet siz de vardınız taksim alanı'nda
hepten unuttuğunuza inanmıyorum mutlaka
omzumuzda omzumun sıcaklığı duruyordur

V

duysanız anlasanız bir kez beni
böyle tek başıma geceleri
çığlık çığlığa kalkmazdım
ellerimin arasında kanayan alınım
çatlak bir duvar gibi bakmazdım

bir elime ateş ötekine barut
çizgi çizgi ben mi kazıdım
değmesin diye bağlasa mıydım
açlık ve ölümle yağarken bulut

gençliğimi kakıp durmayın başıma
bugünden yarma akardım
bir bilseniz neler yaşadım
yüzyıl bebek kalır yanımda

VI

asıldım yüreğinizin kapısına
acıyı sevince bölerim
su gibi yaprak gibi gülerim
çıkmayın dokunmadan bana

bir orman gibi yürüyüp elbet
varacaksınız ortasına yolun
ben yatarım bin müebbet
siz çiçeklene-dallana durun

Ocak 1985

YAŞAMAK AĞRISI

bir gece küçüktüler zavallı korkunç geldiler
sevme dediler unut dediler sürün dediler

ne varsa beni bağlayan ellerimle yakmışım
ben ki spartaküs'le birlik ayağa kalkmışım

biz olmasak açlık biz olmasak ölüm.. dediler
seni kapkara bir çarşaf gibi yere serdiler

seveldikçe güzeldin öpüldükçe güzelim kız
kızoğlankız olmadın mı şimdi daha duldasız

mapus çağındayız bakarsın ayakta duramam
bağışlama güzelliğin bozulur dayanamam

sınanıyoruz kaçınılmaz ayrılıklarda bak
son demde yakarani tanrı bağışlasın bırak

okşadım tenini kırıldı bir kez yasak bıçak
kanımı akansın olası mı seni unutmak

seni sevdalar yontusu seni aşk yaratısı
sana çoğaldım elbet bitecek yaşamak ağrısı

Şubat 1982

GÜNEŞ GİBİ

iki elinle kapatıp
yırtığını yaranın
koynunda yıldız taşırırsın
ama düşer yine yıldız

düşeceksen sen de
bir akşam alacası
güneş gibi düşmelisin
ardında binlerce yıldız

Ekim 1982

ÖĞÜT

bir gün eğer yolun
düşerse sorguevlerine
cinsiyetin yaşın rengin
farketmez kardeşim
yeter ki
tükür dilini yüzlerine

Temmuz 1983

İÇERİ

düştüğünüzde çok şeyden irak bir daha yaşayamayacaksınız
[çok şey]
tutamayacaksınız kolundan kısa pantolonlu bilya çağında
[bir çocuğu]
coşamayacaksınız bir kızın eteklerinde oyun rüzgârı
[uçurmasından]
bir daha hiç kalkamayacaksınız belki demir kaşıklı beyaz
[bir sofradan]
ve kanınız kaynasa da deli yalnız düşlerinizde tadacaksınız
[sevişmeyi]
ama
dışarı baksanız da bakmasanız da avaz avaz sıçrayacaksınız
[camdan]
ne zaman bir yaşıtınız düşse delik deşik süngü ucundan

Kasım 1983

DIYARBAKIR ÖLÜLERİ

I

dün gece mustularla yağıyordu havalandırmaya ilk karı martın
dün gece yüreğimizde bıçaktı ölüm haberleri diyarbakır'ın

asıldı ellerimiz ayasından kasap çengeli mi parmaklıklar
daha kaç fırtınayla çarpışacak bu erkek dökümü alınlar

II

İncedir bileklerimiz yaşamak ağrısıdır boynumuzdaki
atılırız her çığlığa süngü de öyle bir keskin ki

aynı saldırma değil mi göğsümüzde gizlimizi arayan
döküp benzini esmer tenimize yangınları kundaklayan

yanıp kavrulan bir ülkeydi anladım ortasında o ateşin
nasıl unuturum gözlerinizi karaydı arasında uzun kirpiklerin

belki hiç sayamayacaksınız sevgilinin saçma kaç ak karıştı
gene de söyleyeceksiniz: yürü sevgilim ne de güzel yakıştı

elli dokuz gün mü aç kaldınız vay benim kardeşlerim
altınız öldü demek artık kaşık tutmaz bu ellerim

III

İçimde bir ülke ağlar oturmuş sınırlarına saçını tarar
bir çam devrilir hüznüme dalından bir kuş kalkar

kuşun kanadına mı konar sabah yoklar demirörgüleri
açamam ki sımsıkı gözlerim içinde diyarbakır ölüleri

kimbilir ne güzeldir dinlemek dillerinde direnç türküleri
basıp doğrulacak elbet kendi küllerine diyarbakır ölüleri

Mart-Kasım 1984

NE FAYDA

*«Telden
Demirden geçsen
Mapusu delsen
Ne fayda!»*

yüreklerimizi gencecik
çıkartıp verebilseydik
uçuşmuşdu göğsümüzde
blbor gibi bir uçurum

II

tam da yakalamışken doğanın gizini
bir bir vururken emperyalizmi
toprak ananın geniş kalçalarında
neden kalktın soframızdan

ENVER USTA

günü akşam etmek sana yakışır mı
yakışır mı sana upuzun yatmak
biz yaştakileri ustasız bırakmak

adam sen de
yatarsan yat
biz dik durdukça
sen ölsen
NE FAYDA!

1982

TAHLİYE OLAN

I

kara sürölmesin diye anamızın ak sütüne
başımızın gölgesini bile düşürmedik önümüze
koşarak gelirdi seksek çizgisinden çocukların sesi
acının aynasında yansırdu yurdumun o can sureti

II

apansız kar fırtınası tozardı uykularımız
düyardık basılmış yuvaları dağkırlangıçlarının
sesimiz sesimizi kucaklayarak aşardı duvarı
kar aklığını kan yakmasın
açın kanatlarınızı kırlangıçlarım
mavi dağ dumanını
sarı kanatlarınıza kırlangıçlarım
umut umut dağlarımızda
kanatların kırlangıçlarım

III

çatımızın üzerinde gökyüzü diye bir şey vardı
boş bir tabut gibi yatardı havalandırma bizsiz
bir zaman çıplaklığımızı ısıtan giysilerimiz
ve görüşçülerimiz vardı yüzleri yasaktı
o yasaktı bu yasaktı şu yasak
yasaklar arasından bir güzelim yasak
kırıp atardı yasakları elimizden yuvarlasak

mektupsuz kitapsız uykusuz kaldık
kadınsız topraksız ağaçsız daldık
yıl yıl mapus mapus kaldık aç açık
taştık.. dayandık.. kimseler duymadı
gelip de çatmasa kaşını ayrılık
dostlar gene birlikte dayanırdık

aklı gıdıyor nöbetçinin tüfek tüfek kalıyor
tezkeresi yakın hırsla parmaklarını sayıyor
göz gez arpacık bakıyor fena bakıyor
gece dehşetli uzuyor duvarı iniyorum
toprağa basmalıyım bir kuşu uçmalıyım
deli esmeli poyraz bir dal parçası azbiraz
mutlak duvarı aşmalı yoksa duramam
gövdemi mihlasalar bahara kalamam
mümkünüm yok bu kez firarım

hırsla parmaklarını sayıyor baştan sayıyor
tezkeresi yakın düşleri kayıyor
apansız bin basamak nöbetçi kulesi
yapayalnız ağzında uçurumun apansız
kar etmiyor parka ah ne çocukça ıslık
beter üşüyor tetik otomatige düşüyor
ben bahara kalamam ay batarken
şafak şafak açarken yaban süseni ben
yalnayak fırlıyorum duvarın dibinden

bir ses canavarlaşacak ardımdan
döne döne sırtımı yakacak
ciğerimi bulacak beni toprağa yıkacak
vu-ra-cak mümkünü yok
bir ödül bir tezkere alacak
karaköy'de bir orospuyla yatacak
kaç bahar büyüğüm ondan
onda hiç bahar açmayacak
mümkünüm yok bu kez firarım

Aralık 1984

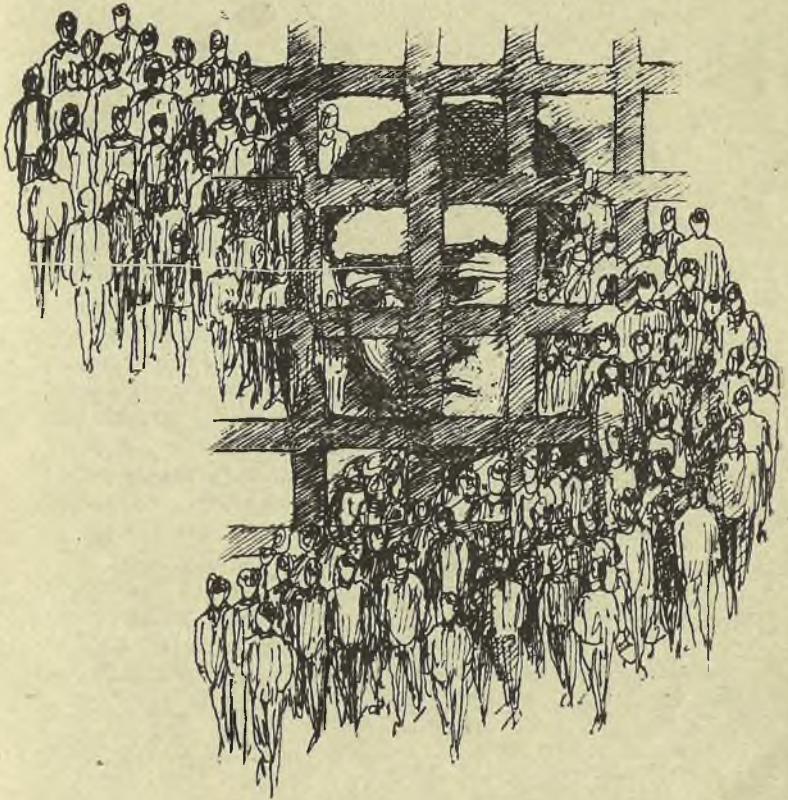
BAHAR AĞRİSİ

bir bahar daha dönüp gidecek kapıdan
bir bahar daha sensiz yaşanacak
demek
bir bahar daha
insanlar asılacak şafakta

ben en çok şafakları ağlarım

Şubat 1982

Müebbel Türküsü

I

önce kol sonra sürgü sonra anahtar açılır kapı
itilirim sırtımdan ben ebedi kiracı kesilmiş hükümüm
önce sürgü sonra kol sonra anahtar kapanır kapı
bir ömür boyu diri diri içmek için gövde mi
dolanır bacaklarıma balçık gibi ağır bir karanlık
çırpınsam küçücük pencerede çifte çapraz parmaklık
üstünde yüzüme örtülür binlerce kare demirörgü
her karesinde oyulmuş bir göz gibi kanar gökyüzü
batan güneşim kapının önünde kıpkızıl asılırım biran
ranzam tavana ranzam yere ranzam göğsüme çakılı
kimildasam göğsüm boydan boya yırtılacak sanki
duvarlarını üstüme yıkacak hücrem adım atsam
adım atsam *apansız kurşun değdi kanadına kuşun*
tutun beni önüm berbat ucurum bu kimin sesi
bırak torbanı atlas'a ödündür gökkubbeyi taşımak
düş kırıklığına salan salsın gözlerini bırak
ranzanda yatak yatakta düşlerin dağınık kalsın
yürü delikanlım beton altında toprak uyansın
duvarı duvara vur ateş gibi bir ılık tuttur
yürü a benim deli gönlüm yürü kesilmiş hükümün

II

şarkılar türküler skeçler camdan cama gülücükler
-olur böyle şeyler takma kafanı yatarız be-
gecede ay mı var alttan alta katılan bir şey
olur böyle şeyler takmıyorum kafanı yatarız be..
biter havalandırma eğlentisi de gecenin bir yerinde
son sigaranın ateşi kararır dostlar uykuya varır
gece sefası bu mevsim açar mı gecede ay mı vardı
idamdan müebbetle düştüm müebbetten hücreme
belki sıcaktı şubat gece karla başladı fakat
en güzel yüzünü resminin yüreğine ters kapadım
kırdım belleğimin bütün sırrı dökük aynalarını
ranzam soğuk ranzam ayaz ranzam kar
altında demir üstünde ışık yanımda duvar
üşür ellerim sensiz ellerim öksüz ellerim
nerde portakal bahçesi kadar sıcak memelerin
dönerim gene duvar gene soğuk gene ayaz
düşlerim seni almaz düşlerine müebbetim sığmaz
bir dal fesleğen taksan da saçlarına yorulursun
güneşi yatırsalar koynuma ısınmam
bir yerine vardım ki gecenin sen yoksun

III

bir yerine vardım ki gecenin sen yoksun
sen yüreğimin dağlarında sakladığım kaçak kız
seni sunuyor kar yüklü dallarıyla çam ağaçları
kimliğin bende saklı uzanıp alsam alnın apak
gece balçık gibi yapışıyor ellerime saat kaç
tende yaşanmayacak aşkımız anladım tenimde isyan
yorgunum ranzama uzansam gözlerimi kapatsam
bir daha açmasam beni bu kapkara suskunluk
beni öldürecek diyorum avaz avaz düşünüyorum
asma dikse anam kapımızdan balkona tırmansa
akçamların kokusunu sen saçlarından savursan
üç yanı sırılsıklam ülkem gibi hep acı dalgalara dirensen
yanağından mutlu bir damlanın yuvarlandığını görsem
kar da eridi çamur sonra yağmur sokaklar çıplak
asfalt makadam bulvar ayaklarda o bildik bıçak acısı
haki gömleğinden bir düğme aç ellerimden üşüyorum
şafakları yunus çıkarsa ağlarından balıkçılar beter ağlar
dudaklarında uzayan sigara külü martı kanatları ve türkü:
bir dal fesleğen taksan da saçlarına yorulursun
bulaşıyor dilime beni ağzınla sustur susturacaksan

IV

sabah oldu beni ağzınla sustur susturacaksan
gazeteyle uzatıldı mazgaldan d  r  lm    bir yangın gibi
korkun  acılarıyla ellerime on    yıl  ncesinin vietnam'ı
pirin  tarlaları bambu evleri insanları yani kavgaları
1972 trag bang k  y  ve temmuz g ne i
ve yankee ve napalm yani  l m bulutları
yapıyor sırtlarına  ocukların  ocukların bacakları tutuk
 i li kları var fakat a ızlarında boylarından b   k
ilkokul  a ında sa ı kara  i li   yangın k     k kızın
bant  ekmi ler g be inin altına ne ayıp ne yasak
ka ıyor o g zelim  ocuk b   n insanlı ıyla  ıplak
elinden tutmalı g  s me basmalı g  s mde

[soluklandırımalıyım

benim de g zlerim yanaklarıma do ru  ekilmeli acıdan
a zımı kulaklarıma dek yırtarcasına haykırmalıyım
payıma d   en i almalıyım yedi milyon ton bombadan
i te ben her acıda b  yle sırılsıklam  aşkınlım
haykırılmı  her  i lik burda benim a zımı yakıyor
durma kanıyor acılarım g vdmemin neresine dokunsam
kaldırmadan demir parmaklı ı insanla insan arasından
canım sevgilim ben bu yaraları kabuk ba latmam

V

alnım parmaklığa gömülü alnımda tarifsiz hasret
dörtbir yanımda idam dörtbir yanımda türküleşen müebbet
ne bir yıldız kayar üstünden ne bir çiçek açar
hücreler burada susuz kör kuyulara benzer
her bahar duvara koşar da sarmaşıklar yaz biter
yorulur sonunda salkım saçak dal budak ağaçlar
gözlerimi içime çevirmesem gözlerim duvarda kurur
bir an büyüse suskunluk kulaklarıma kurşun akar
belki bu yüzden yüreğimde tepesi karlı dağlar
boydan boya karadeniz boydan boya toros
akdağ karadağ altındağ cudi ağı canık aras
vurulup öldüğüm kalkıp çocuklar gibi güldüğüm dağlar
yakındır eteklerinde dudaklarına özenir kiraz
ellerin tüfeğinden çözülür göğsüne ılık ılık kan yürür
dişlerinin arasında apak ilkbahar kardeleni uyanırsın
tenin buğulanır bilirim dudakların mahmur uykudadır
kollarını açıp gerinirsin ormanın bütün ağaçlarıncı yeşil
dokunabilsem sana çoğalırdım saçlarıncı tel tel
yüreğimin ırmaklarını aykırı akıtıyorum dağlara doğru
süzülüp gelsen suda bir papatya kadar güzel

VI

saçlarını yastık yapıp yatıyorsun öyle düşünüyorum
yorgan diye geceyi dört mevsim üstüne çekiyorsun
yaprak düşer ay düşer yıldız düşer kar düşer
kurşun düşer üstüne bomba ölüm ayrılık düşer
apansız *sena* düşer aklıma beni ağzınla sustur
göğsü isyan göğsü ateş göğsü tomur tomur
sena onaltı yaşının heyecanını tarar aynada
çıplacık boynu.. el-boruk dağlarında israil konvoyu
kıvrılır yılan gibi.. nazi fırınlarından *sarı yıldız* uyanır
aynada gözlerini bırakır gözleri iki yüz kilo bomba
içine 504 peugeot'nun büsbütün bir kinle oturur
kanatlanır avına *sena mehdillah* şii müslüman kız
sedir ağaçları değil yanan köyleri geçer iki yanından
hükmünü okur benim ülkemde filizkiran fırtınası
dalların acısı gelir hücremde beni bulur
konvoy patır cizze arasında durur.. *sena* atmaca
sena nisan dalları gibisin *sena sena*
fünye fitil ateş.. *sena* dur ama durma..
gövdesinin dört katı ağır bombayla patlar güzelim kız
beni ağzınla sustur susturacaksan

VII

bu türkü hiç bitmeyecek karanlık sular akıyor içime
her dizesi bir fırtına belki soluğum yetmeyecek
korkarım teninden avuçladığım buğu uçup gidecek
yastığım sımsıkı yastıkta aralanmıyor dudakların
kış üşümesiyle durma sırtını dönüyor yatağım
bir yangından çıkmışım tepeden tırnağa yanık
çekip almışım bir çocuğu çılgığı bende kalmış
yana yana dost kapılardan yüzgeri olmuşum
su dökenimi aramışım inatla beni ağzınla sustur
beni suskunluk kapkara suskunluk öldürecek beni
sesi türkümün sesi sağanak yağmurları isterim
dur altına sen de sağahır belki ateşi gövdem
duvarla başladı duvarla mı bitecek türküm
şu dağlar eteği kuşatma tepesi karlı dağlar
şu okul şu sokak şu ev şu ağaç şu bulvar
düşünüyorum da sanki bir varmış bir yokmuş
benim türküm yangın yeri sevgilim sesli konuş
sesli konuş dışarda kalmasın çiçek yüklü dallarıyla bahar
balçık gecelerden balçık gecelere çıkıyorum
ayaydınlık sabahlara bir de sana inanıyorum

VIII

benim türküm yangın yeri sevgilim sesli konuş
söyle ben türkü söylerken sıkı bassınlar yere
yağmurlu bulutları tepelerinde taşısınlar söyle
benim gecelerim tepeleme ısırganotu sevgilim
dur durak yok bana bu bahar akşamlarından
toprak deniz ve kadın kokularıyla dövüyor da kapımı
bir karası aşıyor duvarı kahrolası karanlık
kibriti çakılmış sigarayım nerede dudakların
barut dumanıyla islenmiş belki kararmış saçların
çekincesiz yıkanırısın deli çılgın akan sular da
sular hırçın sular arsız ben ellerimle yapayalnız
kovalanmışım çocukça düşlerimden taş tutulmuşum
balıkları oltada bir deniz gibi ayağa kalkmışım
delikanlıyım yıldızsız gecelerde düşlerine kıran girmiş
sensiz kupkuru bir dalım güneşin gözüne batan
grevsiz işçiyim de ocağı tütmeyen evim
öğretmenim diline sözcük sözcük yasak vurulmuş
çocuğum elinde bir balon bulut bir dolu umut
benekli balonlarım sonra bir varmış bir yokmuş
benim türküm yangın yeri sevgilim sesli konuş

IX

türkü söylüyoruz tahliyecinin ardından nedense yanık
yanık birşeyler kokuyor havada ağlamak istiyorum
ateş hattından çıkmışım beni ağzınla sustur
tam bir hafta aralıksız dövmüşler barikatı
kanlı upuzun bırakmışım üç arkadaşımı yorgunum
yürürken şarapnel parçası düşüyor göğsümden
çekilen ilk dişimmiş gibi alıp cebime koyuyorum
daha otuzbir dişim var katıla katıla gülüyorum
yaranı avuçlarıma ver ateş hattından çıkmışım
yitiyor nöbetçi kulesi ellerim kopuyor parmaklıktan
nerede susuzluğun bir yudum su kaldı mataramda
ağzımda senin dudakların bir varmış bir yokmuş
duvarın dibinde kurt köpekleri ve bolivyalı çavuş
guevera'nın sırt çantasında neruda kahkahası
ve ezbere okuduğun bizim şairlerimiz geliyor aklıma
salt bizim işimizmiş gibi şaşıp kalmışım
felâket yakışmış meğer onlara da ölmek
çınar dediğin de gün gelir devrilirmiş usulca
anımsa ne derdik aramızda ona hadi anımsa
a. kadir amca a. kadir amca a. kadir amca

X

benim türküm yangın yeri sevgilim sesli konuş
söyle ben türkü söylerken sıkı bassınlar yere
yağmurlu bulutları tepelerinde taşısınlar söyle
ben yokum okulda fabrikada sokakta sen yoksun
her adımda bir pusu her pusuda bir sevinç asılı
kapılar kapalı pencerelerin perdeleri aralanmaz
çocukların oyuntaşı parçalanır camlarda gülmeler açmaz
ardına kapının süpürgeyle kurum yığar bir kadın
öğrenciler başka işçiler başka bir başka ülkem
sen neredesin insan kardeşim nerede neredeyim ben
hücremin değil evinin duvarında bitiyor voltam
buz gibi titriyor sırtıyla duvara sırtımı dayasam
adımlarımı sayıyor *bir iki üç...* akli karışıyor
gün biter mi ay biter mi mevsim yıl biter mi
duvardan duvara ömür biter mi şaşıp kalıyor
kapısını açsa kapıma çıkacak ödü kopuyor
işte bu insan kardeşimin ölümcül korkusu bu işte
ağır mahkumum düşünüyorum bütün uçurumları
yüreğinin kayalıklarında yeşertemedi henüz bana bir dal
paramparça parmaklarım korkusunu sıçırıyor uykusunda

XI

insan yaralarım kanadı beni ağzınla sustur
yaralarım kanamasa gözlerim duvarda kurur
kör sağır suskunlukları dipsiz düşünürüm
ayırđına varmadan dibini çekiyorlar uçurumun
beni dipsizlik kapkara dipsizlik öldürecek beni
sözüm kurşun hasretim kurşun kurtuluşum
açsana gülün yaprağını uçsana kanadını kuşun
sevmesi sevişmek değil gülmesi gülüşmek
çocuğunun saçlarını okşuyor elleri dalgın elleri uzak
yasaklarca çalışıp konuşup yaşıyor yasaklarca
hah desem unutup büyük ellerini kaçacak
kaçacak ardında madeni sesler bırakarak
keşif kolları çıkar inadına yasak ateşler yak
kuşatmalar da kuşatılır bir yerde haber uçu
alınp satılabilen bir ülkenin müebbetiyim ben
türküm duvarla türküm yangınla sürüp gidecek
gencim delifişek gözlerim bir çift kara tüfek
bütün umutlar menzilimde belki kızıyorlar sözlerime
henüz bir avuç insan kardeşimi gördüm fakat
şaşırmadan ellerini dimdik bakabilirken gözlerime

XII

benim türküm yangın yeri sevgilim sesli konuş
çoğalmasın yangın sesli konuş güzelim insan
adın bende gizli gölgen takibinde helikopterin
her gece koşar gelirsin düşlerimin çekimine kapılıp
kent dağa kavuşur ellerim ellerini bulunca
ellerimiz buluşunca düşlerim gece baskınında
çam ve ardıç kokularını göğsüme bırakıp
kopar yürürsün ellerimin şehvetine sarınıp
yürürsün canımın içi kanatları çarçabuk
serçe tedirginini adımların ele vermeden seni..
kaç mahpus yılı düşlerime girip çıktın
hep bir umudun allığı düşler ki sınırsız
düşler ki yazdan kışa uçsuz bucaksız
düşler ki yaşanan yıllara aykırı..
kurumasın istemem rüzgârda salınmadık hiçbir dal
minik ellerin yine kabzasında büyüsün silahın
devrederken nöbeti fakat bir el değmeli eline
acı bir bulut gibi taşıma saçlarını seni ülkem bildim
yorulursun arama arama ellerimi ellerimi unut
katmer güllerin açtığı dağlardadır aşk ve umut

XIII

umudum dağlarca yapraklarca umudum halklarca
fabrikalar gecekondular.. duyuyorum tıptısını varoşların
daha fazla dayanamaz bu beton bu demir bu plastik
kolumu uzatınca elini buluyorum yan hücredeki arkadaşın
eli sıcak elim sıcak sımsıcak umut yaşamak bu
yaşamak bu diyorum kesip atıyorum karamsar yerlerimi
ve gülüyorum gül sen de yüzünde güller açsın
güney afrikalı zencilerin kavgaları erik çiçekleri kadar ak
biliyorum nice kavgalar verilmekte bana yakın bana uzak
hücre hücre direniyorum kuşatılsam da sayrılıklarla
gün gelecek saçlarımın güz savrulması durmuş olacak
duvarla boğuşmayacak hiçbir düş hiçbir adım hiçbir ayrılık
ve hiçbir sözcük şiirde bir silah gibi patlamayacak
ne müthiş bir duygu içerde umudu kıyasıya yaşamak
çürütülmek ve öldürülmek olasılığı ağır basarken
mutlu şarkıları ve zafer tarakalarını beklemek
evet canım gün gelecek nasıl atılmışsam içeri
öyle diri ve genç aşacağım yıkılan ilk duvarı
oğlu kızı yitik bütün kadınları anam bileceğim
sen diye öpeceğim ağzından karşıma çıkan ilk kızı

XIV

karşıma ilk çıkan kızı sen diye öpeceğim ağzından
boynuna doladığım kollarıma ayaz vuracak belki
soracağım nerde belinin çukuruna dolan saçların
susturacaksa o kız da ağzıyla sustursun beni..
direnmenin güzelliği yüzümüzde kış~bahar yaz
gök değişmedik fakat ellerimiz büyüdü azbiraz
gökyüzünden galip yolla uçurtmaları salkım saçak
ellerimizde çocuk merakı ellerimiz güzel haberlere aç..
bana ince uçurumlara bakan kar bahar yüklü patikaları anlat
ki iz sürücüler tıkanıp kalsın sonlarına bakınca o saat
köylere inişlerinizi bir de bir de kentlere kaçamak
yün çorapları önemse dağlarda korkarım ayakların donacak..
ağlamaklı oluyorum ne güzel düşlerken kuşanmış günleri
kırılacakmış gibi bütün kapalı kapılar bugün yarın
bayramlık giysilerimle buluyorum kendimi aynada tıraş

[olurken

ranzamda uyur uyanık düş denizi geçiyor üzerimden
alıp getiriyor kovanını küreğini kumdan kale yapan

[çocukların

bulutları yıkıyorum saçlarından gözleri nasıl da umut..
hep umut edeceğiz sevgilim kopacak her yenilgi sonrası
sustu sanılan yüreğimizde korkunç bir yaşam fırtınası

Ocak-Mayıs 1985

MÁCERAM

genç mi olunurmuş içerde a benim gülüm
söyledim yedi yılda bütün türkülerini ömrün
güz bir yandan uçuşur saçlarımda

kış bir yandan

ihtimâl ki ben senden tam sekiz ilkbahar büyüğüm
sen saçlarına ilkokul kurdelaşı taktığın gün
devadımlarla buluştu ayaklarım

ah ne çabuk

kanımı pompaladı yüreğimin çelik kasları
kanım damarlarımda şaha kalkan atlardı
beyaz atkılar gibi attım boynuma bulutları
uçura uçura yürüdüm rüzgârında ölümün

en güzel nakışını vururken kanatları kuşun
delip geçti karaciğerimi karanlık bir kurşun
onsekiz yaşım düştü ıslak aynasına asfaltın
ılık bir ılık gibi aktı kanım

fakat ölmedim

bir hemşirenin mavi gülüşüne tutundum gülüm
anladım ki asla yenemez gülün insanı ölüm
dokuzuncu gün haykırdım pencereden gökyüzüne
heey

kurşunların ragmına yaşamak ne güzel şey

ben böyle hep uslanmaz kavgacı ve her güzele aşık
durmuşken seksen mart akşamlarına bahar gibi sık
duvarlara zincirlere çiklı yolu umudunun
şarkılar ne bilsin sorguevlerini istanbul'un
gayrettepe'yi samandıra'yı ah gülüm ne bilsin

parmaksız bir el gibi bütün tanımları insanın
insan işkencede susabilen bir hayvanmış meğer
dur ağlama küçüğüm hiç yakışmaz yüzüne keder
ta kökünden tükürdüm dilsiz kalacakmışım ne gam
işte böyle başladı benim yıllar süren materam

Ekim 1985 - Haziran 1986

düşe kalka çocuklar
dizlerini kanata kanata
güle coşa çocuklar
yumruklarını sıkı sıkı
sola dirile umut
döne döne çığlık
dura sıkışa barut
bağıra çığıra çocuklar
vurula kırıla çocuklar
itile kakıla çocuklar
öfke içinde hasret içinde
sabır içinde ağrı içinde
ağrı umut içinde
ölümlerin ve hapisanelerin rağmına
çiçek gibi
büyüyor çocuklar..
bizim çocuklarımız

Seven'e

ÇİÇEK GİBİ

1

seven
güzelim çocuk
karşında duruyor fotoğrafın
güneş gibi asmışım ranzama seni
gözlerimi gözbebeklerinde unutup
o kadar yakın ve o kadar ürkeksin ki
uçacak elimin sana uzanan rüzgârında
sarı saçların tokasından kurtulup

kolumu kanadımı kırıyor fakat
yüzünün ortalık yerinde buruşan keder
tam da gülecekken
sımsıkı kapanıp yapışıyor
kiraz ağacının bütün kirazı dudakların
gözlerinin yemyeşil uğultusu
ve pembe buğusu yanaklarının
susup kalıyor apansız

hem ne dersin
ben sana aşık oldum küçük kız
hem de içerdeki adama durup dururken
aşık olan bir dolu şaşkın varken
hem de bunu yasaklamışken kendime
duvarla demir arasında
idamla müebbet arasında
voltada ranzada
aykaranlıklarında
yapayalnız
çarparken yüreğim
deli deli

seni sevmenin sakıncası yok fakat
seni sevmek yarını sevmek gibi birşey
o güne dek bırak oyalansın bu yürek
hem nasılsa sevmeyi öğrenmen için
bir on yıl daha büyümen gerek

2

baban hapiste seven
ranzası ranzama bakıyor
öfkesi öfkeme
seni anneni ve ülkemizi düşünüyor
kükrüyor yaralı bir aslan gibi
seni anneni ve ülkemizi düşünürken

baban çıkacak hapisten
uçacaksın gümüş bir kuş gibi
kanatları kurşundan kurtulmuş gibi
ne güzel şey seven
baban çıkınca hapisten
uçacaksın gümüş bir kuş gibi
kanatları kurşundan kurtulmuş gibi

belki herkesin babası çıkamayacak hapisten
ve belki onlar uçamayacak gümüş bir kuş gibi
İsevinçten

bir zaman daha belki
yaylım ateşlere düşecek
en çocukça düşlerinin yolu
belki bir zaman daha
gözlerini ısıra ısıra
ıpslak bir bulut gibi
yürüyecekler duvarlar boyu
ve fakat
şundan emin ol ki güzelim çocuk
kollarının ucunda sıkışan
dehşetli masum o iki yumruk
alâmetidir
kopacak
kıyametin

Ekim 1985 - Mart 1986

HEPİNİZİN OLSUN BU ŞİİR

rüzgâr etekli geçin çocuklar gözlerimden
geçin kısa pantolon boy boy oyun oyun
şakacıktan oyuncuktan olsun razıyım dünden
ba-ba deyin çılgılık çılgılığa önümde durun

pamuk ellerinizle boynuma tırmanın dizlerimden
karıştırın ceplerimi yüzünüzü sakalıma sürün
ağlamıyorum kokunuz kaçtı da gözlerime o yüzden
öpeyim gıdığınızı hadi katıla katıla gülün

ulaş barış evrim özlem gökçe devrim
güzelim adlarınız şimdiden tutmuş umutları
yapraklarca balıklarca kuşlarca geçin tuzakları
aferin çocuklar size aferin bin aferin

kat kat katlanıyorsam acılara gıkım çıkmıyorsa
gövdemi serin bir dal gibi şafaklara salmışsam
ipten alıp zehir-zıkkım müebbetlere yatırmışsam
şair olmuşsam ekmekten ve aşktan yana
bir adım daha erkene almışsam yani ömrümü
bulutsuz yürüyün diyedir altında göğün
hadi öpün birbirinizi öpün bir daha öpün
ve alın artık ellerimden sizde büyüsün gülüm

Ocak - Nisan 1985

KUŞLARDAN ÖNCE KALKAN

palton yoksa ellerimi tut
kaportacı işçi çocuk
pusu kurmuş kapına
çakal gibi bir soğuk

Ağustos 1986

ÇOCUK

ağlardı gözlerin
mavi yeşil kara
gülerdi gözlerin
mavi yeşil kara

ağla çocuk gül çocuk
ama usul usul değil
ama usul usul değil

Ekim 1982

SUÇ

evimin önü yokuş
sokağımı kar tutmuş
al da uç gözlerimi
kanatları gümüş kuş
al da uç

1986

ELLERİN MÜEBBET

senin neden neden istediğini bilmezdim
çamaşır makinası der koyardın postanı
tersyüz eder ceplerini gösterirdi babam
bir el ıslatır çitiler bir el iplere dizer
rüzgâr savurur güneş kurutur sanırdım

ellerim ellerim ellerim derdin anne
tuzbuz olurdu evimizin tek aynasında sesin
binse sesim bir akça kuşun kanadına gitse
boy boy çamaşır leğenlerinde kaç müebbet
buluşuyor ellerim senin küçücek ellerinle

Ocak - Şubat 1985

ANNELER GÜNÜ

yeşildir artık yüreğinde kara bulut
bugün anneler günü annem beni unut

evde acılar koynuna yangelip yatmış
inadına giyin sen de mayısa batmış
yürü sokakta çocukların düşü aksın
yürü ki saksıda çiçekler sana baksın

diline genç anılarından bir türkü seç
beş yıl büyüdüğüm okulun önünden geç
ıslanırsa anıların güneşte kurut
senin günün bugün unutma beni unut
gök mavi deniz mavi tam kıyısında dur
durma eteğinden beni bir daha savur

annem yıldız kayıyor içinden dilek tut
koşuyor sana kısa pantolonlu çocuk
gözünde gözümde gözlerinde bin umut

Mayıs 1984 - Ocak 1985

SEN BÜYÜ

nicedir it ürümüş kapımızda
sokağımız bildik sokak değilmiş
tertemiz kefenmiş evlerin duvarları
saksılarına ayrılık dikilmiş
kent karartıyormuş da yapraklarını
çiçekler dağlara çekilmiş

çocukların bacaklarında
kırlangıç kanatları kırılırmış
bu yüzden basıp toprağa
tiril tiril büyürmüşsün
yanına yanaşınca delikanlılar
bir selvi dal olur yürürmüşsün

acının her dalında ökse kurdun
 sabrın sınırına varıp oturdun
 kavaklar giyindi kavaklar soyun
 çakır kanatlar vuruldu vuruldu
 ellerimde tadamadın boyunu
 ah kardeşim kaç yıl oldu

kömür karası bir çocuktun
 saçın oluğunda akardı sırtının
 bir göl uyanırdı gözlerinde
 sazlığından kaç tüfek bakardı
 bilmezdin tırmanırdın dizlerime
 ellerin ateş olur yakardı

3

dağ dağa döndü yüzünü
bugün yarına sen umuda
paçamı çekip yukarı ararım
ellerini dizlerimde tut
çöküverir olur olmaz
başıma bir serseri bulut .

çatallansın göğsün
çatallansın yüreğin
hücrem kadar basıksa da
ülkemin göğü
ben taşırım omuzlarımda
canım kardeşim sen büyü

Kasım 1984

HASRETİN MÜEBBET

Senin en uzun çizgisinde kanayanımsın, ablamsın
yolluğun acı bir bıçak gibi düştü de önüme
optum, dudaklarımda parçalandı gül suretin
alınımı ve dudaklarımı ayaza tuttum sonra
sarsın diye senin bin müebbetlik hasretin

Ekim 1984

HİRSIZLAMA

kapalı
kızların
kapılarım
hırsızlamalı
kim
takar
karşı
kapıya
karanlık
konan
papaganı
çatlatıyor
damarlarımı
kan
bahar
gelmiş
aylardan
nisan

Nisan 1983

SANKİ SEN

bir hafta ağlamaklı dolaşıyorum
ölünce okuduğum roman kadınları

Temmuz 1986

UYKUSUZ

duvara demire değmekten
gün boyu yorgun
uzanıyorum ranzama
birdenbire kokun

Temmuz 1986

BULUTLARI KIVIRCIK

yıl dört mevsim on iki ay
yıl üçyüzaltmışbeş gün
olur olmaz yerinde
gecenin ve gündüzün
tenimde uyanıyor senin
çığlık çığlığa tenin

kütür kütür kırmızı
kanıyor elimde bir karpuz
ne bir uyku gecelerimde
ne düş ne bir huzur

elmaya sakalımı sürtüyorum
yanakların düşünce aklıma
eğilip alıyorum kirazı ıslak
dudaklarını ahr gibi ağzıma

gözlerinden akıyor ardarda kaç kuğu
sonra bütün kuğu eğimleri boynunda
omuzlarında sırtının oluğunda
saçların bir gümüş uğultu

uçup uçup ellerimi aranan
memelerin değirmi buğusu
belin
belinin çukuru
deli edecek beni

durduk yerde başlayan
kalçalarındaki müzik
ve çisil çisil uyanmış
bulutları kıvırcık..
felâket hüzn

her bahar bir kuş uçursa hüznün
sevgilim kuş bahçesine döner yüzün
büsbütün uçurmalı oysa geceme seni
bilerek isteyerek unutup herşeyi
aılığı şurada kavgayı orada
militanı sorguda işçiyi sokakta
parmaklarımızda gün boyu güneş
böğürtlen yer gibi temmuz tepelerinde
mosmor sevişmeliyiz seninle sabaha kadar

Ocak - Temmuz 1986

GÜZ

sarı yaprakları ağaçların
kanatları kırık bir kuş gibi düşüyor
ta buradan duyuluyor gürültüsü
kalbimde dehşetli bir keder üşüyor
kuru yaprakları ağaçların
kanatları kırık bir kuş gibi düşüyor

içerde vakitsiz basıyor keder
gözlerimi kapatıp seni düşündüm
seni su başında bir karaca gibi
en güzel yüzünü verirken suya
bir tüfeğin aynasında gördüm
tam altı bahar altı koca kış
kesik bir dal gibi titredim kıyasıyla
bir tüfeğin aynasında gördüm seni
en güzel yüzünü verirken suya

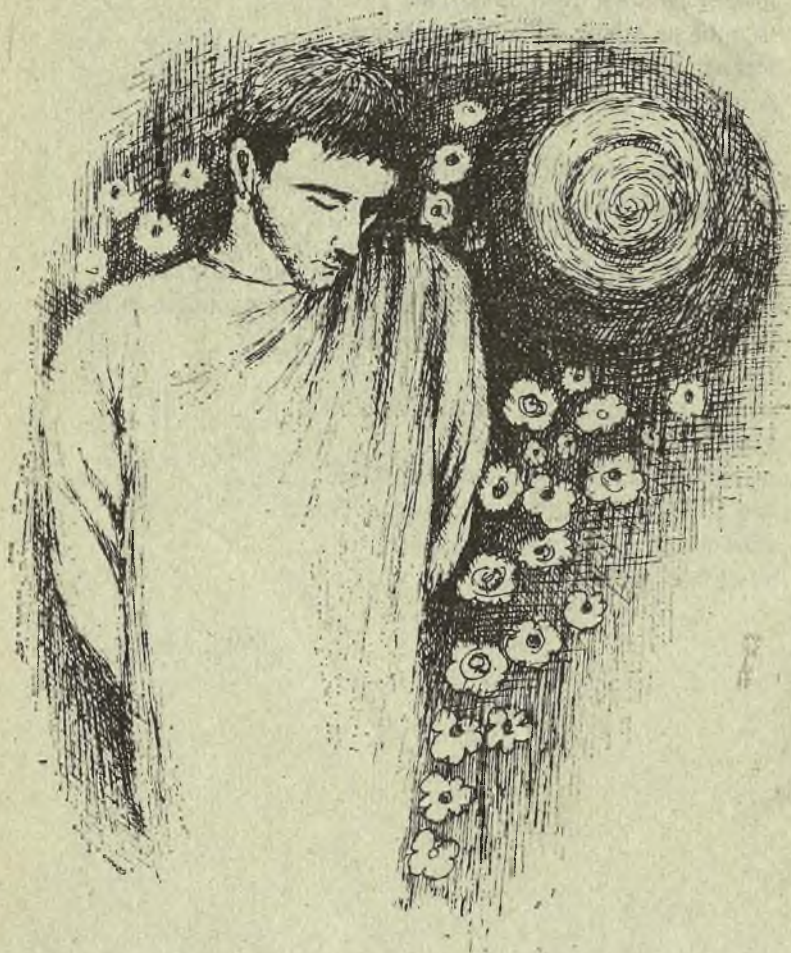
içerde vakitsiz basıyor keder
yasak bir kitap gibi yakılmayıp bu güz de
sensizliğe mahkum edilirim eğer
hasretin beni duman edecek
içimde seni sevmek telaşı
alıp başını gidecek

alıp başını gidecek seni sevmek telaşı
her kuleden uzanıp açıp her mazgalı
karanlık bir kuyu gibi bakacak düşman gözü
ve ben duyarak hissederek bu gözü
yasak bir ısıklık kıvrıp dudaklarımın ucuna
delip de geçemezsem gözü
kırlangıçlar uykumu basacak
gözlerime vuracak
kanatlarında uçurdukları ayın
çıplak ve ölü yüzü

kırlangıçlar uykumu basacak
gözlerim deli deli bakacak
üçe beşe çıkacak nöbetçi sayısı
yasak bir ısıklık dudaklarımı yakacak
felaketim olacak

felaketim olacak biliyorum
bu vakitli vakitsiz bastıran keder
bu kalbime sürtünen cehennem telaşı
voltamın ucunda savrulan bu sapsarı hüznün
bu senin tüfeklerin menziline düşen güzelim yüzün
ülkemin yüzü kentlerin dağların yüzü
bu işkence bu ayrılık bu zulüm
sonra bu diz boyu yaprak ölüsü
göçüp giden bu kuşlar..
ağlamak ayıp değil işin kötüsü
alaca bulaca yürüyor üstüme bulut
gözlerime değerse duramam
sevgilim sevgilim ellerimi tut

Ekim 1985

MERAK

siz şimdi bana bir kucak
gökyüzü getirebilir misiniz demirörgülerle parçalanmamış
suda serin suda pırıl pırıl akan bir yaprak
bana çiçek kokusu bana deniz bana toprak
boyunca mayısa batmış bir ağaç büyütebilir misiniz bana
verebilir misiniz mustusunu silahları susmuş bir dünyanın
aç doydu güneşe sarındı çıplak-diyebilir misiniz
söyleyin bana
okuyabilir misiniz kurtuluş haberlerini şiir tadında
-güney afrika'da
kara öfke
kara bir kartal
gibi kondu
karanlığın gözüne
alaydınlık bir sabah doğdu
zencilerin yüzüne-
mesela

gencecik ölüp gitmek birşey değil
şu kahrolası merak olmasa

Eylül 1985

KANAT ÇIRPA...

I

gözkapağının altında daha ilk adımda mayın
seni düşünmemek elimde değil uyanma sakın
mayını geçsen yanağının çukuruna kurulur pusu
kirpiklerinin içinde uyu benim için uyu n'olur uyu
kanım dondu cehennem öfkemin sınırına çıkacağım
adını haykıracağım avaz avaz sakın uyanma
sesimi duyma daha ilk adımda mayın
dikkat et işkillendi nöbetçi tetiğe binecek
söyle gözlerine kalkıp gelmesinler sesime

II

çarpmış yüzüne iki avuç su eline uyku bulaşmış
kimbilir hangi uzak düştten çekilip koparılmış
göze geze arpacığa akıyor uyku el tetikte
biter üç-beş nöbeti de ardından şafak söker
nedir ki onsekiz ay tezkeresini alıp gider
bir de esniyor çocuk gibi göz gez arpacık
nöbetçi uykunla vuramazsın beni şafak vakti
asılırken öfkemin en güzeli uyuyamam ben
ben uyuyamam gözüme güney afrika kaçarken

III

gelme canım aramızda kıyamet kadar duvar
havalar kışladı pencерemde kurt gibi ayaz
derimden başka giysi yasak bana üşüdüm
elimde değil seni daha çok düşünmem gerek
voltamı seninle vursam yataktan seninle kalksam
alsam şu belalı başımı sana açılan yollara çıksam
beni duyuyor musun hava kurt gibi soğuk..
parkanı ödünç ver sevgilim bekliyor
nöbetçi nöbetçi heey pusatlanmış çocuk

IV

blr kuğu boynu gibi kıvrılıp uzanıyor hasretin
-vururum- diyor nöbetçi -dokunursan vururum-
fatma'dır sevdiği kızın adı ihtimal
sen fatma'nı kolla diyorum benimkisi ihbar
birden yanık türküsü besbelli yarasını buldum
-yar etmem başkasına kaçarsa vururum-
dokunma memet ne güzel şey sevmek..
noğuruyor sigarasını kule bulut bulut duman
uzuyor tüfeğinin namlusu fatma kan revan

V

yıkılmışım duvarı ellerimin kanamasından anladım
-parola kaçarsa vur emredersiniz komutanım-
dudakların papatya falı dudakların gitmiyor aklımdan
bir de cehennem öfkem bir de sağanak yağmur
-emredersiniz komutanım parola kaçarsa vur-
sevmek ne güzel şey ve ne büyük felaket
elindeki tüfek söğüt dalı değil bu memet..
türküsü çatallanan bir yol gibi susuyor
ağız fırın bulut bulut duman kusuyor

VI

memet düşlerin firarını vuramıyor hiçbir tüfek
bir kuşun uzaklaşan kanatları yağmur
ayaklarım tutuk şafağı koluma takmışım
cezaevini yukarda kulelerin dibine bırakmışım
canım uyan altın ülkesinde köleler yürüyor
vakit tamam bir tepenin ardına giriyor şafak
dehşetle farkediyorum ayaklarım yürümeyi unutmuş
patlarsa patlasın daha ilk adımda mayın
Ölkemin zencileri kesik bir dal gibi susturulmuş

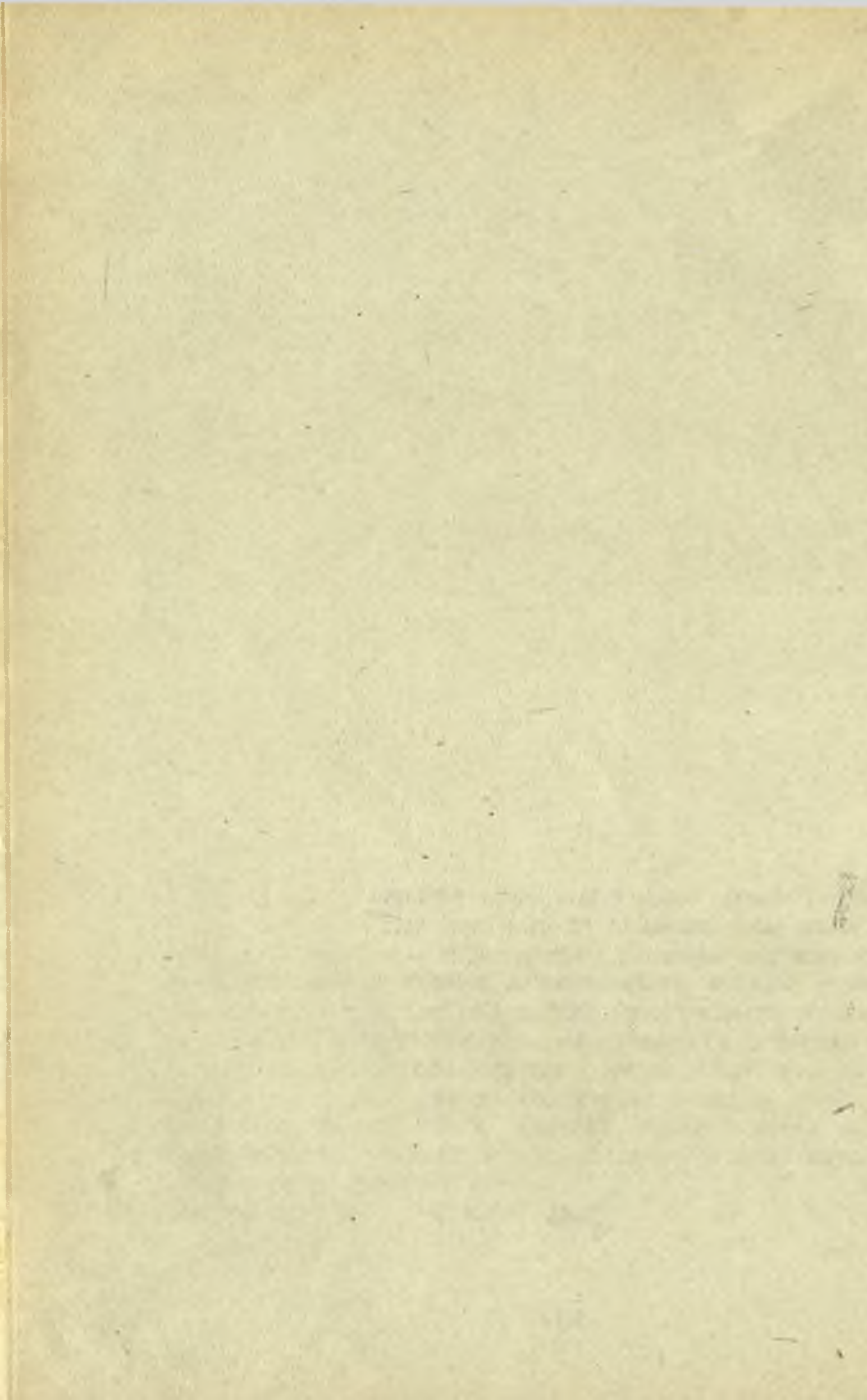
VII

savrulup titriyor kasılıp gevşiyor gece
ey benim büyük öfkem yol bul kendine
pretoria merkez cezaevi'nde gülüm
şairi bir ip te buluyor ölüm..
suretin çıksın cama pencereye gel
nakış nakış uyansın kilim pencereye gel
bırak saçın dağınık göğsün açık kalsın
daha ilk adımda patlasın mayın bırak
nerdeyse bağırarak ıslak bir çocuk gibi
pencereye gel pencerede şafak

VIII

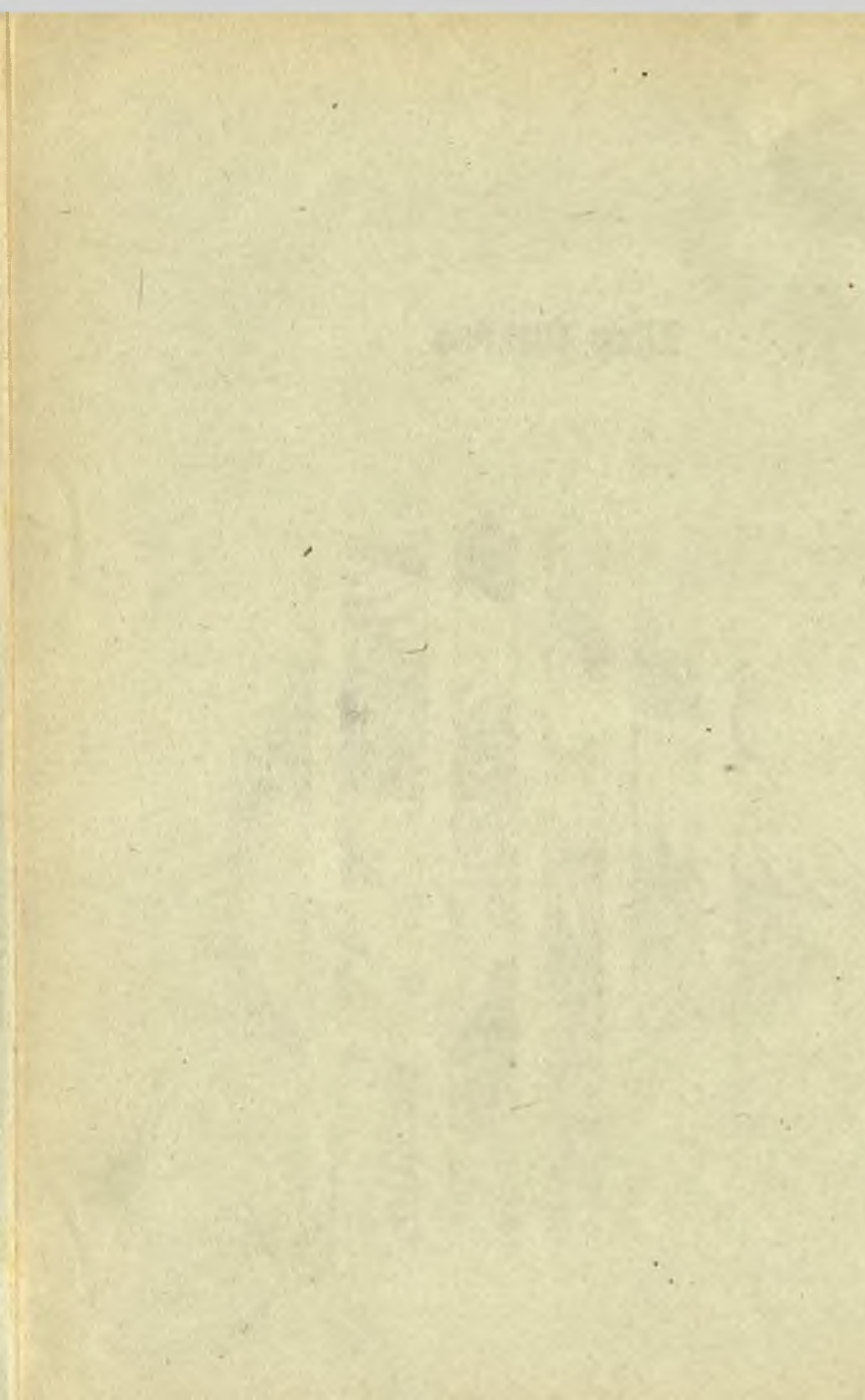
zafer bizim olacak demiş selâm olsun halkıma
selâm olsun sana *benjamin moloise* kara şair
çok şey çıkardım sözlerinden ülkeme dair
gel seninle sevgilim güney afrika'ya gidelim
cape town'a johannesburg'a gizlice girelim
içelim zencilerin güneşinden kapkara kesilelim
bütün mazlum halklar adına özgürlük adına
çalalım isyan ateşini çalalım kucak kucak
vahşi bir kuş gibi uçalım ülkemize
kanat cırpa kanat cırpa kanat...

1985

Kitap Türküsü

*ve bir gün eline
ustura ağzında sinanmamış
allı-pullu mektuplar geçerse
bil ki sevgilim
ben artık elleri üzerinde yürüyem.
şaklabandan başka birşey değilim*

koyu karanlık sulara karışıp gitsin korku
püfür püfür esmesin mayıs rüzgarları
çekin şu kilimi yaprak hışırtısı altından
«yıllar var ki böyle öfkelere dalmışlığım yoktu»

yıllar var ki böyle öfkelere dalmışlığım yoktu
İnadına yapış yapış havada bir gülün kokusu
kan kırmızı oturmuşum yüreğimin ortalık yerine
nerdeyse iz basacak gözlerim avuçlarını aç

koyu karanlık sulara karışıp gitsin korku
bana çocuklar betimle sokaklarda büsbütün gülen
kıtapların yakılmadığı bir ülke adı söyle lütfen
yıllar var ki böyle öfkelere dalmışlığım yoktu

nerdeyse iz basacak gözlerim avuçlarını aç
iki eli var insanın bayrak tutmak için biri
ötekini neye sayarsanız sayın bıçak mesela
kabına sığmaz uzlaşmaz bir eşkiya bıçak
çardak altı kavun beyaz peynir ekmek ve rakı
bir gün mutlaka evet ama nasıl ey ütopya
cehennem öfkeler yuttum gün yirmidört saat
cennete çevirmek için güzelim yurdumu
çekin şu kilimi yaprak hışırtısı altından
kan denizi uykulara kurşunlar çalıp
düze ineceğim şu belalı başımı alıp
eşkiya oğlu eşkiyayım duvar içre evet
koyu karanlık sulara karışıp gitsin korku

II

canım
sana bu mektubu
gözlerim dolu
yüreğim paramparça yazıyorum
eline geçmeyecek biliyorum
tepeden tırnağa kedere battığım şu saat
bilmek yetmiyor fakat

zulüm kanlı bir kene gibi başımda
korkunç bir işkence sonrası
uzun sakallarımla oturduğum
dört ayaklı masamda
ne karanfil kokulu bir hemşirenin cebine benzeyen zarfım
ne zarfın gül yüzüne kösnül bir öptücük gibi konduracak pulum.
ne de sigara kâğıtlarının dar boyutlarında başıboş
bir hoş
koşturacak kalemim var

yokluk özrümü kabul etmiyor
satır satır karıştı kanıma bir kere kitap
ve ben *metris direnişi* içinden gözlerimi ısırarak
elim kanlı etime basarak
yazıyorum bu mektubu

dur canım
hemen kaynayıp kabarmasın yüreğin
bu yazdıklarım
yazacaklarımın ne ilki
ne sonu
sarı saçlarını omzuna vurup
okuyamayacaksan mektubumu
derim ki sana
sardunya kokulu balkonun kapısını aç
dağlara bak
dağlar bir serin
dağlar bir derin
bir rahat
iyi dinlemeli dağları
kulak basıp dinler gibi tepinen karnını bir kadının
duyuyor musun çatırdıyor
nerde bir zincir varsa kolunda insanın

belki bu ses
parıldayan otuziki diş afrika karasında
bu ses belki
dehşetli güzel bir özlemle beklediđimiz haberi
melez avuçlarından üfüren
salvador'lu kardeşlerimin sesi
belki kimbilir fakat hayır neden olmasın
bu ses bizim dağlarımızın sesidir
bizim dağlarımız kendi esintisiyle savrulan genç kızlarımıza
[benzer
ve bizim kızlarımız
korkunç bir sabırla tutuşan bacaklarını gizler

gün gelir güneşli günlere yaslanarak
sıyırırlar eteklerini bellerine kadar
bir anda
birdenbire bacakları arasından
onbinlerce çocuk taşar kente
düşün
bir anda
bir-den-bire
ülkemizde çocuk taşkını

neyse canım
yaralıyım
kanım azaldı
benzim bir güz yaprağı gibi sarardı
oysa sana anlatacaklarım
 anlatamadıklarım kadar çok
sözü uzatmaya gerek yok
dinle iki gözüm
yüreğinle kafanla dimdik dinle
yıl 1933
10 mayıs berlin
berlin'de faşizm kol geziyor
berlin sokaklarından yüzbinlerce kitap
 opera alanına akıyor
kitaplar yakılıyor
kitaplar be
kitaplar

kitaplar hiroşima'lı çocuklar
gibi yakılmazdan önce
sermayenin gamalı uşağı goebels
berlin üniversitesi önünde
kırkbin kişiye söylev verdi :
«alman düşmanlarının kitaplarını yakan ateş
yüreklerinizde vatan sevgisini tutuştursun...»
ve faşizm
dumanında boğulacağını bile bile
aç bir kurt gibi indi kitapların üstüne

1933 yılında
berlin opera alanı'nda
kitaplar yakılacaktı
inatçı yağıyordu yağmur
koyu mavi gök delirmiş
yığıyordu öfkesini bulut bulut
ve hitler ve flick ve krupp
yani açlık yani savaş yani faşizm
oysa benim
ne berlin üniversitesi kapısından girmişliğim
ne opera alanını sarsarak gezmişliğim
ne de bir hücre evinde kahrolarak
goebels'i dinlemişliğim var radyodan
gene de mümkün değil acısını duymamak
buruşup kalıyor ağzımda bak
sana söylemek istediğim en güzel söz
bir düşün
kırkbin insan
kırkbin çift el
ayak
göz
bu söylevi ağzı açık dinledi
karşı yapının beşinci katında
genç bir soprano inledi
berlin berlin olalı
böyle kanlı bir gün görmedi

o günden bugüne
senin yaşın benim yaşı
artı çocuk yaşı zaman geçti
geçmedi fakat faşizmin korkusu
çöreklenmiş toprağıma etime
kanımı emiyor sürgit
kanımda boğulacak
itoğlu it

çardak altı kavun beyaz peynir ekmek ve rakı
bir gün mutlaka.. evet ama nasıl ey ütopya
çekin şu kilimi yaprak hışırtısı altından
şili şuramda yanılğı ve tarifsiz bir acı
merhaba allende onurlu ölüm merhaba
su paredon CIA ve richard nixon
hayır sizin duvarınız evet su paredon (1)
kastilya hançeri merhaba merhaba ıspanya
uzak asya vietnam merhaba merhaba ho amca
kara öfkem mapusum mandela merhaba
size de merhaba plaza de mayo anaları
şu güzelim dünyamızda savaş ve kıyım
şu güzelim dünyamızda sömürü ve zulüm
şu güzelim dünyamızda işkence ve bin türlü cinayet
yani emperyalizm yani yedi boğumlu akrep
yani şu güzelim dünyamızda gökyüzü kadar mavi
gökyüzü kadar sonsuz bir özgürlük açana dek
davacısıyım bütün kayıp çığlıkların

III

ince uzun kaşlarına devirip kuşkuyu «iyi ama
nedir bu satır aralarında kanayan yıldız» diye sorma
neyse yüzünde gülücük
gökte yıldız o
bilmez miyim
fakat neyleyim
kanlanıp kararınca mektubum
kalmadı başka bir yolum
ve duyunca kitapların geceyi yırtarak gelen
o tarihsel cıglığını
milyonların adına öfkemi kuşandım
koğuş duvarını ikiye ayırdım
çıktım dışarı

-hıncımı anlatabilsem sana
bir çocuk gibi kahırılanmak istiyorum
bayramlık giysisi olmayan bir çocuk gibi
anlıyor musun

geçti bizden
biliyorum çocuk olamayız artık
kar aklığını tanımadan saçımız
tenimiz buruşmadan

ite kaka yaşlandık
kahırılanmak istiyorum oysa
bir çocuk gibi-

dışarda birbiri üzerine yığılı yatıyordu kitaplar
koridor boyu uzanıp kıvrılarak akıyordu kan
tek bir acı dalgası vurmuyordu gözlerine
sanki ellerimizden sökülüp götürülmemiş
başları kesilmemiş karınları deşilmemiş de
sanki okunuyormuş gibi güneşli ellerimizde
ayaydınlık ve mutluydu yüzleri

elbet mutlu olacaklar
ışyacaklar elbet
gün yirmidört saat metris'te
kolay mı madrit'i yaşamak yeniden
kolay mı bin küsur insanın
tutuklu elleriyle çıplak
et diş tırnak
no pasaran diye haykırması (2)

bin küsur insan
kaynayan kemik tutuşan et
ve birer çift gözden ibaret
onsekizer kişiydiler koğuşlarında
aralarında aşılmaz duvarlar vardı

aşılmaz duvarları sesleriyle aştılar
haykırdılar durmamacasına haykırdılar
külrengi raflarda göbeklerini açmış
harıl harıl direnişi yazıyordu kitaplar

silahlı ve kalabalıktılar
duvarlar onlar adına yükseliyordu
zincirler kilitler sürgüler
tank tüfek ve ölüm
ve bomba ve korku ve zulüm
ve yeryüzünde ve gökyüzünde
bütün öldürüm silahları onlarındı
bizim kenetlenmiş kollarımız
ve kavgasını verdiğimiz kitaplarımız vardı

erkekler uzun sakallıydı (3)
kızların al yanaklarında uzatacak sakalları yoktu
yoktu ama
herbiri uzun soğuk taşıyordu güvercin göğüsleri içinde
üfürdükçe dağ
soludukça orman

yangınlı tepeler üzerinde rüzgârlı bulutlar uçarken
dönüyordu tarihin tekerleği fırlayacak gibi milinden
onlar etekleri ve saçları içinde tutsaklığı reddettiler
ve cephe gerisinden önümüze
feodal kafalarımızı kırarak geçtiler

metris'in bir ucunda kızlar
bir ucunda biz mapus
aramızda c blok var
c blok'un arka yüzünde
arka yüzünün bir gözünde
insansılar yaşar
günde beş vakit secdeye varırlar
yoldaşlarının kanında abdest alıp
ve itirafnamelerini hatmederler
korkunun rahlesine diz kırıp

biz görüşe giderken kızlar
kollarıyla pencereden
yükü birer dal gibi sarkar
el ederler el ederiz
birini sana benzetirim
severim çünkü hepsini
seni sevdiğim kadar

IV

bir yerlerde bir şarkı söyleniyordur
gitar telinde aşk tınısı
gümüş bir ay oturmuş gitar teline
cıcır böcekleri ve yaldızlı kumlar
kumda esrik kumda yalın ayak
dil dış dudak öpüşüyorlarken tam da
dünyadan ve yurdumdan uzak
yurduma ve dünyaya yakın
kan tadı gibi bir şey ağzımda

omuzların üstünde üç maymun

neden

maymun göz maymun dil maymun kulak

bunca önemli mi kirli havayı soluyor olmak

ne demekse yemek içmek çiftleşmek uyumak

korka korka kapkara umutsuz

ne demekse

sanıldığı kadar uzun değil tüfeklerin namlusu

kurşunların menziline düşmeyen

gece dürbünlerinin kâr etmediği

ölümlerin ve işkencenin kâr etmediği

bir yeri var alınımın

hiçbir nalçalı çizme çiğneyemez umudumu

sanıldığı kadar kolay bir iş değil bu

çekin şiirlerden arabesk gözyaşlarınızı
küçük burjuva kaçkınlarınızı alıp gidin romanlardan
nerde benim sanatım hani o başkaldıran
liselim üniversitem öğretmenim nerde
nerde benim grevim grev gözcüm nerde
bu işyerinde grev var ne güzel yakıştırdı
işyeri duvarlarına dayanışma pankartları
neden cesedimin yüzü kaçırılıyor annemden
annemin çılgınlığını kimseler duymuyor neden
dörtbir yanım *galile galileo*
nerdesin ey *cordano bruno*
el uzatımı kedi köpek ölüsü

bir de insan

çekin şu kilimi yaprak hışırtısı altından

delirmek gibi birşey susun lütfen
kaç lekesiz duvara yapıştı diktatör fotoğraf
bilen var mı kaç göz kaç duvarda kurudu
portreci ressam defol natürmort sen de
sen de daktilo tuşlarında *şak-şak*'cı aydın
demiri döven ateşli eleyen el

nerdesin ey

İki eli var insanın bayrak tutmak için biri
ötekini neye sayarsanız sayın bıçak mesela
kabına sığmaz uzlaşmaz bir eşkiya bıçak
kolların ucuna beyaz bir bayrak gibi çekilse de
yatırsa da kendi gövdesini musalla taşına
secdeye kapanıp kalksa da kendi ruhu için duaya
yasak bir bildiri gibi taşınacak ceplerde elbet
o en mükemmel ürün
ve o en mükemmel alet

ırmaktırlar belki sağnak yağmurları bekleyen
denizdirler belki ufkunda kasırgalar gizleyen
dağdırılar belki
kalkıp yürüyecek devdirler belki
belki bu yüzden topal karıncanın yürümesi duyuluyordu
dışarda

içerde
kızılca kıyamet kopuyordu

kendi ellerimizle kitaplarımızı vermezdik
bugurun alın
yurtın
yakın
diyemezdik

V

gün olmuş memedin yaşı yirmiye bulmuş
ağrı'dan kars'tan bitlis'ten van'dan
ak-lı kara-lı denizden doğu'dan batı'dan
gelmiş gelmiş de metris'e gardiyan durmuş

ayışığı ve dumanlı düşleri
arasından çekilip alındığı gündü
elektrikli ve elektriksiz copu gördü
bir ağaç köküne benzeyen elleri

neyin kavgasıdır bu pek akı almadı
delikanlılık da olsa serde
kanlı-bıçaklı sevdalara da düşse
savunmasız birine eli hiç kalkmadı

kızarsa
dertlenirse
severse bir de
toy bıyıklarını çığner
bir de ateşini karartmadan
ucuz tütün içerdi

herşey erkekçe olsun isterdi
isterdi fakat
metris'te *emir*

demir'i daha bir keser
metris'te askerlik ölümden beter
günde iki tayın ekmeğe
bir kap nohuta bulgura
vatan millet sakarya

gardiyan memet
silahı matarası
kaputu postalı
gönlünde kırık sevdası
*«çanakkale içinde aynalı çarşı
ana ben gidiyom düşmana karşı»*
memede benzemiyor sevgilim
memedin yüzü yurduma dönük
yayla bakışları dumanlı ve sönük
memet köyde
memet kentte
işyerinde hapisanede
her yerde
el uzatımı
içimizden biri
dostumuz
kardeşimiz

sokak aralarında memet

ışıklı bulvarda memet

kavşaklarda memet

memet

toprağın yüreği nerde göğsünü parçalayacak

gibi atıyorsa

atacaksa

orada nöbete yatar

memedin elinde amerikan yapısı tüfek

dağlarımızda ne arar

memet

memeeet

süngünde ne var

memet

süngünde ne

çocuktur elinde sanki tahtadan tüfek
takılı ucuna çakıyla yontulmuş erik dalı
kentlerde tutmayla biter mi onsekiz aylık nöbet
evlerin sokakların ötesi kırlar tepeler
ayak izleri kan damlası sargı parçası
kar lapa cızırdayarak söner bir izmarit
ete bastırmış gibi

ağacın kovuğu kurdun yatağı didik didik
uykular tetik kaçılır kovalanır can daralır
kopup gelmiş sanki çocukluktan saklambaç
o çukur senin bu ağaç benim patikaya dikkat
zehir gibi kusar karşıfaklarına kar
senin de kurşunlara göre bir yüzün var
dağ büyük ağaç sık orman bir uğultulu kucak
düşte tarhana çorbası düşte sımsıcak yatak
ey güzel gün ey büyük sabır ey korkunç hasret
durdurabilir mi kar fırtınasını sıcacık bir düş
kıyasıya üşümüş buzdan bir yontu gibi baksana
tavşan kanı ılıcık akıp gitmiş uykusundan
çekin şu killi yaprak hışırtısı altından
vurulmuş da gencecik yana yatmış gibi bir dağ
elin tetiğe bulaştığı yere kırağı düşmüş
kim duyar gürültüsünü ey güzel gün ey büyük hasret
kavgadır biter biter bir yerde elbet

çocuktur elinde sanki tahtadan tüfek
takılı ucuna çakıyla yontulmuş erik dalı
yatırmış gövdesini tam onsekiz ay rehin
öder borcunu gün sayarak parmak hesabı

alırlar sonra pusatını elinden cıscıbil kalır
tezkeresi ve belleğinde bir ömürlük masal
bir çalım uzatır bıyığını saçını sakalını
kahvâne meclisinde adamdan sayılır

erik dalı sanır kan çoğalır
kan geceye taşar
yıkılır birer birer
etten
ve kemikten yükselen barikatlar
sayfalar savrulur sayfalar uçuşur
sayfalar kana bulaşır
sesler gelir bilmem kaç mapus yılı öteden
vicir vicir bir kırlangıç şafağı içinden
duvar uzar
duvar yükselir
kahrolası duvar

bu gelen sesler sorgulama sesidir
bu gelen sesler insan olan insanı delirtir
ince belli yağız bir attır öfke
toynakları altında gök mavi bir ova yayılır
sarınır terine yemyeşil bir rüzgâr yelesini ayırır
dolu dizgin sürersin kendini sorgu odasına

sorgu odalarından
sarı saçlarını savurarak
sen de geçtin bir zaman
korkma
ve anımsa
ağzında haykırarak çığlığı olanın
bir serçe gibi koparılamaz başı

VI

kapının karşısında büyücek bir masa duruyor
masanın üzerinde biri diğerine yabancı iki el
bir kıyım silahına yapışmış gibi terli ve soğuk
iki maroken koltuk
boş bir araba lastiği
ve falaka
ve önünde kör duvarın
patlamış kara kumral tabanları
tırnakları dökük ayakların

tavanda bir uzun askı demiri
askı demirinden kayışlar sarkıyor
inip kalkıyor
kalkıp iniyor
kayışlarda kadın ve erkek kolları
irili ufaklı kum torbaları
çocuk yenleri gibi ıslak gözbağları
ve manyetoya bağlı kırmızı uçlu teller
sopalı sopasız işkenceciler
ve diğerleri
gece saat iki

birinci işkenceci gençten yakışıklı
saçlarını ikiye ayırmış ortadan
bacaklarında paçası dar plili bir pantolon
henüz toy eklemelerini birbirinden ayırmakta
parçalamadan bağırsaklarını bir insanı kazığa oturtmakta
ve kaldırıp pencereden atmakta
takılıp kalmasa aklına yatakta savruluşu sevgilisinin
korkunç bir merakla bekleyecek sonunu işkencenin

ikincisi aksayan bacağıyla allahına yan bakar

bir bit gibi kırsam

kadını omuzları üzerinde yükselen armut kafasını

kilosu kadar insan

ve kitap

kanı akar

üçüncünün en büyük merakı
akıma tutulan cinsel organların
yaralı bir güvercin gibi çırpınması
sabaha kadar bulamazsa eğer bir insan
ya kendinde deneyecek kırmızı uçlu telli
ya bir tutuklu kaldırarak uykudan

bir yanından bakılsa
öbür yanı görünür dördüncünün
ama her kitabı kırk düğümlü ipte
kırk kez sallandırmaktan yana
fikrimce çok iyi biliyor
kime doğru uçmakta
«yayından fırlayan ok»

beşincinin yanibaşında sürükleyecek bir gölgesi bile yok

nasıl büyükse cüceler ülkesinde gulliver
öyle büyüktü odanın ortasında çakılı duran
gözleri bağlı üç kitap
biri bilim
biri felsefe
biri sanat

içlerinden biri bir yaprağını devirse üzerine cücelerin
bir daha dönmek üzere gömülürlerdi dibine tarihin
besbelli bekliyorlardı büyük bir sabırla çalmasını o saatin

insan emeğine kan
insan emeğine sömürü
bir sülük gibi yapışınca
başladı kitap kıyımı

isa'yı babasız
isa'yı allem kallem
doğurmanın sırrını bulmazdan önce meryem
yani isa
babasını inkâr
gelmezden çok önce
kötü yola sürüklediği gerekçesiyle gençleri
öldürüldü *aristofanes*

havaning adlı cüce
başlatmak için uygarlığı kendisiyle
ne varsa silip süpürdü çin'den

ne kaldı geriye fırat kıyılarında
havari'nin yaktırdığı kitaplardan
biraz kül biraz duman..
yüreğimde cehennem yangını

homeros konfiçyüs
augustus şair dedem ovidius
boccacio dante montaigne
remarque böll einstein
marx engels lenin
gökçe nazım hasan hüseyin
ve daha binlerce güzelliğim
yakıldı
yırıldı
yasaklandı
ve kapatıldı ardına demir kapının

silahlar yasaklanmadı hiç
öldürmek öldürülmek yasaklanmadı
sorgu odaları cezaevleri darağaçları
yasaklanmadı sömürgeleştirmek
zincirle doğmak zincirle büyümek
birgün olsun gülemedim demek yasaklanmadı
yasaklanmadı legal yarı-legal illegal açlık
tekelcinin dünyası savaş yasaklanmadı
yasaklandı fakat kitaplar

insan emeğine kan
insan emeğine sömürü
bir sülük gibi yapışınca
başladı kitap kıyımı

en önde
ucuz bir roman kapağı içinde
ne yapmalı duruyordu
iliş belki bu duruma
geniş alnını kaşıyarak gülüyordu

günşel sen güzelim kadın (4)
nasıl da hırslısın çakmak çakmak
iki elinle bastırsan patlayacak
binbir umutla büyüyen karnın

sen bile dayanamadın
ellerimizden sökülüp koparılmana
oblomov hımbıl adam (5)
~~nırkanı~~ atıp ~~kalktın~~ ayağa

bir yıldız gibi kayardın *gavroche* (6)
geceleri paris sokaklarında
paris'in sokakları senden sorulurdu
paris'in sokaklarında barikatlar kurulurdu
anımsa paris'te halk ayağa kalkmıştı
fakat ellerinde bir tüfekleri kalmıştı
avına kanatlanmış bir şahin gibi sen
tepeden tırnağa isyan tepeden tırnağa yürek
atıldın düşmandan koparmak için birkaç tüfek
vurulup düştün sokakları düştü paris'in
küfret gene küfret *gavroche* küçüğüm
argo dilini sevsinler senin

bin erkek altından
kızoğlankız kalkan
oynak kalçalı tereza (?)
şafak ucunda gecenin
hedefini şaşmaz tükürüğünü
bir mermi gibi yapıştır
ablak yüzüne işkencecinin

akhilleus *peleus*'un oğlu
savunuyor diye *troya*'yı
dur öldürme *hektor*'u
hektor bir yiğit adam
sen de inat etme *Paris*
kimi seviyorsa *helen*a
sunsun ona şarabı elinden
hermes haber ulaştır *zeus*'a
poseidon *apollon* *athene* *ares*
ey tanrılar durdurun savaşı
akhalılar troyalıları gelin
tunç kargınızla kalkanınızla
bükülmez bileklerinle gelin
gelin hep birlikte gömelim işkenceyi
ülkesine *hodes*'in

julius *fuçik*
ibrahim
çilemiz bitmemiş
bitmemiş
kardeşim

VII

sevgilim çilemiz bitmemiş delirecek şu duvar
küçük küçük adımlıyordun yasak bir afiş gecesini
konuşmasını öğreniyordu insandan önce duvar
vurup duruyordu caddeye serseri bir ayaz
çılgın gibi bütün ağaçlar nisan sonu muydu?
aklımı-fikrimi çelmiştin bir gelincik açmıştı içimde
toyluk işte bayram yerine gider gibi gelmiştin
anımsa kırmızı boyun atkımı dolamıştım boynuna

kınından fırlamış bir bıçak gibi aykırı güzeldin
bir gelincik açmıştı içimde aklımı-fikrimi çelmiştin
bir gelincik kanatılmıştı sonra kan kırmızı
ayaklarım bir durak erkene almıştı geleceğin yolu
ne bilsin

pusu son buluşmamıza ihanetle kurulmuştu
ayrılık bozkır gecelerine kalkan tren gibi bir çığlık
göğsüne göğsümün şeklini basıyordum

öpüşüyorduk
pusu patlıyordu üstümüze ihanetle kurulan
sen karanlığa koşuyordun
ay buluta

kasıklarımda kan kuruyordu ay buluta koşuyordu
çıkmadı aklımdan saçlarını rüzgâra yatırışın
kapanıp kalmışım beşiktaş'ta bir balıkçı tezgâhına
ellerimin altında ıslak bir kedi miyavlaması
bir tekme buldu ağzımı dişlerimi tükürdüm
ihaneti alıp koydular karşıma seni sordular
ihaneti ülkemi seni ve ölümü düşündüm
yağmurun tıptırtısı gibi kesildi ayak seslerin
ay buluta girdi dedim içimden ay buluta girdi

kaç yaşımdaydım yirmi hayır yüz belki bin
rüzgâr gibi öfkeydim asıldım askı demirine
pencereden sarkıttılar inkâr geldim adımı
şakağında tabanca alıp götürdüler bir ıssıza
ay buluta girdi dedim içimden inkâr geldim adını

münferit filanmış iskence ne büyük yalan
obur köpekler gibi bacaklarımın arasında ceryan
«bana bir aşk masalından şarkılar söyle»
insan ne garip şeyler düşünüyor iskencede
bir kitabın denizlerine inerdik olur olmaz
iskandil düşürerek varırdık hedefe kürek kürek
zorlu birer kartaldık kanat veren gök fırtınalara
biliyorum o tren bir daha uğramaz o gara
bir sır gibi saklanacak son buluşması dudaklarımızın

çığlığıma çığlıklar bulaşıyor yan odadan
çekin şu kilimi yaprak hışırtısı altından
bir el gelip yapıyor göğüslerine kızın
sunmak için cehennem ağzına elektrik telinin
ayak parmakları el parmakları yani aşk tıraşı
sorgucu sorar sorular sorar gün uzar gece uzar
çocuk çığlıkları gelir bir sokak öteden
anne olamayacağı düşer kızın aklına
aşk yuvası yıldırım düşmüş bir kovuk
bir gün mutlaka evet ama nasıl ey ütopya
oyuncak tren yürütür bir evde bir dolu çocuk
gözler trende gözler ray dönemeçlerinde vuut vuut
hayır bu vapurdu tren uzun geceler gibi bir çığlık
biliyorum o tren uğramaz bir daha o gara
bu kollar bir daha dolanamaz boynuna biliyorum
radyatör demirine bağlı bileğimdeki kelepçenin bir halkası
bir halkası güzel günlere

yok bunun ortası

içimde harman sarıları vızır vızır oğul arıları
içimde bataklık kuşları leş kargaları
içimde tank paletleriyle ilerliyor ihanet
en amansız stalingrad savunması beynimde
bir ucu öldürülmek işkencenin belki kalır belki kalmaz adın
öteki ucu ihanet adın yapışp kalır belleğine halkın

ayaklarımın dibinde çırpınıyor ağzımdan boşalan kan
çekin şu kilimi yaprak hışırtısı altından
en savunmasız en masum anılarımı yokluyor
bellegime bir sıçan gibi sokulan el
inadına geliyor aklıma unutmak istediklerim
ihanetin menziline girmeyen bir yeri var fakat direncimin
bir kilim gibi katlayıp yaktım geçtiğim bütün yolları
kimliğim ve allahım yoktu sanki hiç yaşamamıştım .

kimliğim ve allahım yoktu sanki hiç yaşamamıştım
ekmek yasak su yasak düşlerimde serin bir ırmak
kalkar yanibaşımdan bir kere kalkmaya görsün halk
güneşli günleri alıp eline göz gez arpacık
bir kere kalkmayagörsün... susuyorsa darılma
uyanmamak üzere dalıp gitmek bir uykuya
uyuma ulan uyuma ulan 'lan 'lan
anneni var ya anneni... hani baban...

annem benim

seni de soruyorlar kardeşim seni de sevgilim
sözcüklerle soyuyorlar sizi tarıfsız iğrenç
kurşun döküyorlar beynimin ortalık yerine
çardak altı kavun beyaz peynir ekme ve rakı
bir gün mutlaka... sesli konuş ey ütopya
vakitsiz ötüyordur şimdi kumrular
kırlangıçlar vicır vicır kırlangıçlar saçak altı
hercai menekşeler gecede kaç renk gözlerimde kaç
delirecek şu duvarlar mümkünü yok

VIII

güneşten topraktan senden ve kitaptan uzak
hangi sözcüğü kaldırısam altında bir kundak
sinsi bir bıçak kolluyor en masum düşlerimi
oturmak istiyor yanağımın çukuruna örümcek
belki bu yüzden yangın gibi birşey ağızımda

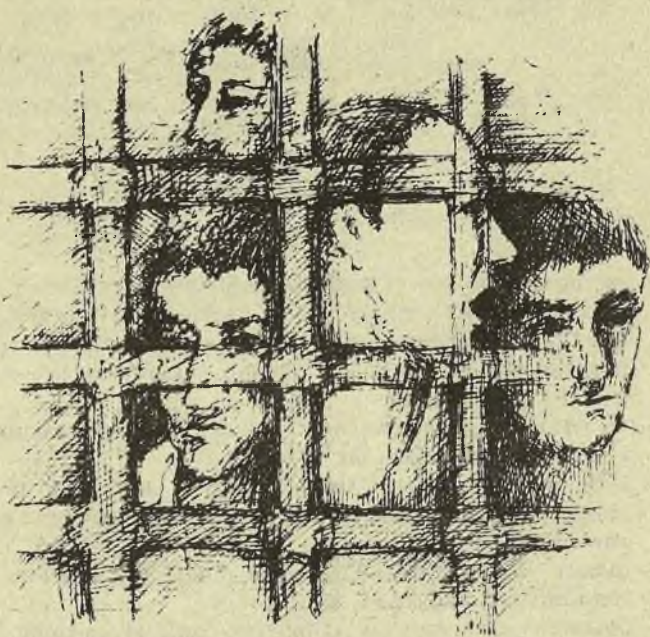
herşey benim dışımda herşey benden uzak
ey ütopik hamak ne kadar sıcaksın ve ne kadar rahat
peki ya neden *güzel günler* derken ben
birdenbire tüfekleşiyor elimde kalem
kıyıları koyları yumuşak başlı dağları
sevmiyor muyum eskisinden çok
her dalından yaşam ağacının
koparmayı istemiyor muyum güzel bir an
bir sana bir bana kardeş kardeş dünyamızı
düşlemiyor muyum ranzama sırtüstü uzanıp
düşlüyorum istiyorum seviyorum fakat
düşlemekle istemekle değişmiyor bu hayat
değişmiyor canım
türkçemizin en güzel en sert ve en yumuşak
sözcüğü *direnmek*'i
öğrenmeden büyük harflerle
yaşayarak

şimdi sen uykunun en derininde
kavganın en serininde olabilirsin
bir kurşunun önünde kurşundan hızlı kaçabilirsin
aldı alacaktır canını yaktı yakacaktır saçını
ve belki herkes kapatmıştır sana kapısını
ve belki senin hiçbir kapıyı çalamıyor elin
fakat şundan emin ol ki sevgilim
ayaydınlık bir kitap gibi
sayfalarını savura aç
metris içinden istanbul'a sarkan cılgılığımıza bakıyor
güzelim bir dünya

Mayıs 1983 - Nisan 1986

NOTLAR :

- 1 — *su paredon*: sizin duvarınız... ABD emperyalizmi 40'lar Komitesi ve CIA eliyle Şili'de karşı-devrimi örgütlerken, Allende iktidarının Şili halkını kurşuna dizeceğini propaganda ediyor, karşı-devrimciler de duvarlara «su paredon» yazıyorlardı.
- 2 — *no pasaran*: geçemeyecekler... Madrid direnişi sırasında direnişin simgesi olan söz.
- 3 — 1983'ün Mart, Nisan, Mayıs aylarında, Metris cezaevinde, «sakal direnişi» adıyla anılan, sakal-bıyık kesmeme eylemi vardı.
- 4 — *günsel*: Vedat Türkalı'nın «Bir Gün Tek Başına» adlı romanındaki baş kadın tipi
- 5 — *oblomov*: Gonçarov'un «Obломov» adlı romanındaki baş kişisi .
- 6 — *gavroche*: V. Hugo'nun «Sefiller» adlı romanındaki genç çocuk.
- 7 — *tereza*: J. Amado'nun «Tereza Batista» adlı romanındaki baş kadın kişi.

YAŞIYORUM

bu gece de gelmediler anne
ağustosböceklerini duyuyor musun

Agustos 1986

AF

duvar duvar duvar
sana ne desem ki ah
incitmeden gözlerini mahkûmun
her taşını kırmalı bir bir
gerisi laf-ü gûzaf

1986

KESİN UYAK

düşmezse düşmesin yakamızdan ölüm
bizim de ülkemizde sabah olacak gülüm

Temmuz 1986

"Ne güzel şiirler yazıyorlar, ne güzel mektuplar.
Ne güzel resimler yapıyorlar. Bunca ağır
yaşamın sitemini şiir çeker çünkü, resim çeker.
Bunca ağır yaşamaya karşın yürekte saklanan
umut da ancak şiire yüklenebilir."

Gülten Akın

"Sekiz yıldır çevresi duvar, demir ve plastik
olan Şairin, duvarları aşip bizlere ulaşan
yaşama tutkusu, kendi büyüklüğünde bir hüznü
de getiriyor beraberinde. Acıları sızıları usul
usul kanarken, sevinçleri, suskunluğu aşip
sesini duyuruyor. Hüznü öne çıkarmamaya
çalışarak, asıl olan yaşama sevincini dile
getirmeye çalışıyor. Başarıyor da bunu."

Vedat Günyol

"Bir yanda yangın vardı, bir çağ yangını.
Herkes şu ya da bu oranda bir pay düşüyordu
bu yangından. Kıyısında, köşesinde yananlar
vardı. Bir de tam ortasında yananlar! Ben,
yangının tam ortasında, hem de hiç
yakınmadan yananları, etiyile kanıyla, özlemleri,
kavgaları ve umutlarıyla duyurmak istedim."

Nevzat Çelik

ÇAĞDAŞ EDEBİYAT DİZİSİ 23/83

alan yayıncılık